

A SZABADSÁG, A BIZTONSÁG ÉS JOG ÉRVÉNYESÜLÉSÉNEK TÉRSÉGE (Madártávlati történet) EU MENEKÜLTJOG,

Nagy Boldizsár
ELTE ÁJK, jogász-képzés
2023 tavasz

Költészet napja, április 11

<p>Warsan Shire</p> <p>Otthon (Home)</p> <p>senki sem hagyja el az otthonát hacsak az otthon nem egy ópa-szája csak akkor rohansz a határhoz amikor azt látod hogy az egész város futni kezd</p> <p>a szomszédaid gyorsabban futnak mint te vért hörögnek fel tarkukból a fiú akivel egy iskolába jártál aki örjítlen csókolt a régi bádoggvár mögött most egy akkora fegyvert szorongat mint ő maga csak akkor hagyod el az otthonát ha az nem enged maradnod</p> <p>senki sem hagyja el az otthonát hacsak az nem űri el lépteid lángolnak forró vér a gyomrodban ez nem olyan amit valaha is elképzeltél amíg a penge nyakadra nem marja fenyegetéseit és még akkor is a himnusodat hordod lélegzettedben csak a reptéri vécében szétéptette útleveled után papírral teli szájál szoknya lesz világos hogy nem térsz haza már soha</p>	<p>Home</p> <p>no one leaves home unless home is the mouth of a shark you only run for the border when you see the whole city running as well</p> <p>your neighbors running faster than you</p> <p>breath bloody in their throats the boy you went to school with who kissed you dizzy behind the old tin factory is holding a gun bigger than his body you only leave home when home won't let you stay.</p> <p>no one leaves home unless home chases you fire under feet hot blood in your belly it's not something you ever thought of doing until the blade burnt throats into your neck and even then you carried the anthem under your breath only tearing up your passport in an airport toilet</p>
---	---

1

3

<p>mocsos migránsok menedékkérők élőküdtők az országunkon hordják el magukat négernek még a szájuk is idegen vadállatok törékenytették az országukat és most a miénket akarják mihez kezdsz a szavakkal a sötét tekintetekkel amik a hátadat súrolják talán mert egy ütés is puhább mint egy lassakadt végtag</p> <p>vagy a szavak mégis gyengédebbek mint az a 14 férfi a lábaid között vagy a szidalmazást könnyebb lenyelni mint a kötőmelleket mint a csontot mint gyerektested darabjait haza akarok menni de az otthon egy ópa szája az otthon egy puskaod és senki sem hagyja el az otthonát hacsak az nem űri a partokig hacsak azt nem mondja hogy fuss gyorsabban hagyd hátra ruháid</p>	<p>the go home ¹ ₁ backs refugees dirty immigrants asylum seekers sucking our country dry niggers with their hands out they smell strange savage messed up their country and now they want to mess ours up how do the words the dirty looks roll off your backs maybe because the blow is softer than a limb torn off</p> <p>or the words are more tender than fourteen men between your legs or the insults are easier to swallow than rubble than bone than your child body in pieces. i want to go home, but home is the mouth of a shark home is the barrel of the gun and no one would leave home</p>
--	--

<p>meg kell értened hogy senki sem ülteti egy hajóba a gyerekeit hacsak a víz nem biztonságosabb mint a föld senki sem égeti szét tenyerét a vonatok kerekai alatt a vagonok alatt senki sem tölt nappalokat és éjszakákat egy kamion gyomrában újságokat rágcsgálva hacsak a megtett mérföldek nem jelentenek többet szimpla utazásnál senki sem küszik kerítésnek alatt senki sem akar megverni megalkózt lenni</p> <p>senki sem választja a menekülttáborokat vagy a puér testüregmotorcsokot a test fájdalmát vagy a börtönt</p> <p>mert a börtön biztonságosabb mint egy lángoló város és egyetlen börtönről éjszaka jobb mint egy férfakkal zsúfolt kamion ahol mindenki az apádra hasonlít senki sem bírni senkinek se lenne gyomra hozzá senkinek se lenne elég vastag a bőre</p> <p>ahhoz hogy feketék takarodjatok haza menekütek</p>	<p>sobbing as each mouthful of paper made it clear that you wouldn't be going back.</p> <p>you have to understand, that no one puts their children in a boat unless the water is safer than the land no one burns their palms under trains beneath carriages no one spends days and nights in the stomach of a truck feeding on newspaper unless the miles travelled means something more than journey. no one crawls under fences no one wants to be beaten pried</p> <p>no one chooses refugee camps or strip searches where your body is left aching or prison, because prison is safer than a city of fire and one prison guard in the night is better than a truckload of men who look like your father no one could take it no one could stomach it no one skin would be tough enough</p>
---	---

2

4

<p>támolyogj át a sivatagon vergődj az óceánon vízbe fulla megmentve éhesen könyörögve felejtél el a biztonságod a túlélésed fontosabb</p> <p>senki sem hagyja el otthonát ha az nem egy nyirkos hang fűlében ami azt súgja menj menekülj tölem most azonnal nem tudom mi lett belőlem csak azt tudom hogy bárhol méshol biztonságosabb</p> <p><i>Toth Réka Ágnes</i></p> <p>fordítás</p>	<p>unless home chased you to the shore unless home told you to quicken your legs leave your clothes behind crawl through the desert wade through the oceans drown save be hunger beg forget pride your survival is more important</p> <p>no one leaves home until home is a sweaty voice in your ear saying leave, run away from me now i dont know what i've become but i know that anywhere is safer than here</p>
---	--

A lampedusai tragédia, 2013 október 3

**2013 OKTÓBER 3-ÁN EGY ÉRKEZŐKEL TELT 20 MÉTER
HOSSZÚ HAJÓ ELŐSZÖR TÜZET
FOGOTT, MAJD MINTEGY 400 MÉTERRE LAMPEDUSA
SZIGETÉTŐL OLDALÁRA FORDULT ÉS ELSÜLLYEDT.
155 EMBERT KIMENTETTEK TÖBB MINT 360 ODAVESZETT**

Több, mint 50 000 halott, közel 30 000 Európába
jövet

2014-óta az Eltűnt Vándor Projekt (IOM, Missing Migrant Project) adatai szerint több, mint **50 000** személy vesztette életét migrációs mozgás közben.

A halálozások több mint fele (**29,126**) úton Európába vagy Európán belül történt közülük **25,104** a Földközi tengeren.

Forrás: IOM Missing Migrants Project
[50k deaths - data annex.xlsx \(live.com\)](#) 20230409

50 000

A berlini Fal – 1961 – és a határ Európa körül

A berlini Fal fennállta alatt körülbelül 5000-en szöktek át sikeresen Nyugat-Berlinbe. A különböző jelentések szerint vagy **192** vagy **239 embert** öltek meg az átkelni próbálók közül és többeket megsebesítettek.

Sea routes to Europe					
	Central Mediterranean	Western Mediterranean	Eastern Mediterranean	Western Africa / Atlantic Route	Total
2014	3,126	59	101	29	3,315
2015	3,149	102	804	82	4,137
2016	4,574	128	434	169	5,305
2017	2,853	224	62	1	3,140
2018	1,314	849	174	43	2,380
2019	1,262	552	71	202	2,087
2020	990	343	106	877	2,316
2021	1,567	384	111	1126	3,188
2022*	1287	179	299	447	2,212
Total	20,122	2,820	2,162	2,976	28,080

Forrás: IOM Missing Migrants Project
[50k deaths - data annex.xlsx \(live.com\)](https://www.iom.int/sites/guest/files/50k-deaths-data-annex.xlsx) 20230409

Land routes to the European Union (EU)				
	Greece-Türkiye land border	Western Balkans routes	Belarus-EU border	Total
2014	-	4	-	4
2015	2	31	-	33
2016	-	28	-	28
2017	4	20	-	24
2018	57	47	-	104
2019	32	49	-	81
2020	34	32	-	66
2021	54	39	22	115
2022*	71	30	1	102
Total	254	280	23	557

A biztonság új felfogása és a közbeszéd biztonságiasítása

A **katonai biztonság** kiegészül / felváltódik

a belső -

a kulturális-

illetve

a jóléti biztonsággal

(Jeff Huysmans).

Kialakul a **biztonsági kontinuum** felfogása

határellenőrzés - terrorizmus - nemzetközi bűnözés - migráció.

(Didier Bigo)

A cél: nyitott és biztonságos Európai
Unió, amely teljes mértékben
elkötelezett a Genfi Menekültügyi
Egyezményből és más emberi jogi
okmányokból származó
kötelezettségei mellett és képes a
humanitárius szükségletekre a
szolidaritás alapján válaszolni. ...

Schengen

=

A közös menekültügyi
rendszer szükségessé tevő
jogintézmény

I. A **Megállapodás (1985)** és a megállapodást végrehajtó **Egyezmény (1990)**

EGYEZMÉNY a Benelux Gazdasági Unió államai, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között a közös határaikon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-i Schengeni Megállapodás végrehajtásáról
HL különkiadás, 19/2. kötet, 9.o.

Hatálybalépés 1993; tényleges alkalmazás (a határellenőrzés lebontása)
1995-ben kezdődik és fokozatos

Schengen

Cél

A határ**ellenőrzés megszüntetése a belső határokon**

Megfelelő **kiegészítő intézkedések** elfogadása

A **külső határok** azonos szintű biztonságot garantáló védelme, beleértve a határátlépés **ellenőrzését** és a külső határ **őrizetét**.

A (rövidtávú) vízumok rendszerének összehangolása, egységes **vízum**

Szoros együttműködés **vám-, rendőrségi és büntető** ügyekben

A **menekültügyi eljárás lefolytatásáért felelős állam** kijelölését szolgáló mechanizmus **kialakítása**

Schengeni Információs Rendszer (SIS) – közös lista a külső határon feltartóztatandó személyekről és tárgyokról

Schengen: a belső határok nélküli térség

1985: Signature of the Schengen agreement between FR, BE, NL, DE & LUX

1990 Schengen Implementing Convention

1995: abolition of the checks at the internal borders + one single external border among the 13 EU MS (except for UK IRL)

1997: incorporation of the Schengen cooperation into the EU legal framework

2001 Norway and Iceland

2007 Estonia, Hungary, Latvia, Lithuania, Malta, Poland, Slovenia, Slovakia and the Czech Republic

2008: Switzerland

2011: Liechtenstein

2022: Croatia

Prospective Members CY, BG, RO

Az EU menekültügyi szabályozásának a keretei

-

A szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének a térsége

A szabadság a biztonság és a jog érvényesülésének térsége

Szabadság = szabad mozgás + diszkrimináció tilalom + alapjogok + személyes adatok védelme + bevándorlás és azilum

Biztonság = szervezett bűnözés + terrorizmus + kábítószer elleni harc és rendőri együttműködés (Europol, Eurojust, Európai Határőr Hivatal /Frontex/)

Jog érvényesülésének a térsége = büntető és polgári bíróságok közötti együttműködés, eljárások közelítése, határon túlnyúló aktusok (másik államban pereskedés) egyszerűsítése

A LISSZABONI SZERZŐDÉS
HATÁLYBALÉPÉSÉT
KÖVETŐEN ALKALMAZANDÓ
SZABÁLYOK

A szerződések és az elvek

EUSZ, praeambulum

„MEGERŐSÍTVE elkötelezettségüket a szabadság, a demokrácia, az emberi jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartása és a jogállamiság elvei mellett”

EUSZ, 2 § *(LSZ vezeti be ebben a formában)*

Az Unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának értékein alapul. Ezek az értékek közösek a tagállamokban, a pluralizmus, a megkülönböztetés tilalma, a tolerancia, az igazságosság, a szolidaritás, valamint a nők és a férfiak közötti egyenlőség társadalmában.

A szerződések és az elvek

EUSZ 3 § (az EUSZ. korábbi 2. cikke)

- (1) Az Unió célja a béke, az általa vallott értékek és népei jólétének előmozdítása.
- (2) Az Unió egy **belső határok nélküli**, a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló olyan térséget kínál polgárai számára, ahol **a személyek szabad mozgásának biztosítása** a külső határok ellenőrzésére, a menekültügyre, a bevándorlásra, valamint a bűnmegelőzésre és bűnüldözésre vonatkozó megfelelő intézkedésekkel párosul.

A SZABADSÁGON, A BIZTONSÁGON ÉS A JOG ÉRVÉNYESÜLÉSÉN ALAPULÓ TÉRSÉG (EUMSZ V. CÍM) SZERKEZETE (ÁTTEKINTÉS)

1. Fejezet

**Általános
rendelke-
zések**

67-76. §

2. Fejezet

**A határok
ellenőrzé-
sével, a
menekült-
ügyel és a
bevándor-
lás**sal
kapcsolatos
politikák

77-80.§

3. Fejezet

**Igazságügyi
együtt-
működés
polgári
ügyekben**
81.§

4. Fejezet

**Igazságügyi
együtt-
működés
büntető-
ügyekben**
82-86.§

5. Fejezet

**Rendőri
együttműkö-
dés**
87-89. §

Az SZBJT főbb kérdéskörei – menekültügy (78.§)

Cél

közös menekültügyi, kiegészítő és ideiglenes védelem nyújtására vonatkozó politika kialakítása, megfelelő jogállás a védett személyeknek, a visszaküldés tilalmának betartása és összhang a Genfi egyezményvel és az emberi jogi kötelezettségekkel = *Közös európai menekültügyi rendszer*

Intézkedések

- az Unió egészén belül érvényes, **egységes menekült jogállás** és **kiegészítő védelmi jogállás** a harmadik országok állampolgárai számára,
- **közös ideiglenes védelmi rendszer** tömeges beáramlása esetére,
- **közös eljárások** az egységes menekült-, vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállás **megadására és visszavonására** vonatkozóan,
- **a kérelem elbírálásáért felelős tagállam** meghatározására vonatkozó kritériumok és eljárások
- **Partnerség harmadik államokkal**

Az SZBJT főbb kérdéskörei – menekültügy (80.§) Szolidaritás - tehermegosztás

80. cikk

Az Unió e fejezetben meghatározott politikáira és azok végrehajtására **a szolidaritás és a felelősség tagállamok közötti igazságos elosztásának elve** az irányadó, ideértve annak pénzügyi vonatkozásait is.

Az Unió e fejezet alapján elfogadott jogi aktusaiban, minden olyan esetben, amikor erre szükség van, megfelelő módon rendelkezni kell ennek az elvnek az alkalmazásáról.

Írország és Dánia speciális helyzete (21. és 22. jegyzőkönyv)

Írország – ha akar („opt in”) részt vesz a SZBJT döntéshozatalban vagy ha nem vett részt, utóbb – engedéllyel – csatlakozhat

Dánia nem vesz részt, nem is kötelezi, kivéve a Schengeni egyezményt tovább építő szabályokat, amelyek Dániára nézve nemzetközi szerződési formában válnak költözővé

A biztos 2019 - 2024

Ylva Johansson

COMMISSIONER (2019-2024)

Belügyek és migráció

Migráció kapcsán:

Migráció: új kezdet

Új Migrációs és Menekültügyi Paktum létrehozatala

- A külső határok megerősítése;
- A menekültügyi rendszer reformja
- A visszaadás és visszatérés szabályainak megújítása
- Az EU-ba irányuló rendezett jogszerű bevándorlás
- A védelemre szorulókat áttelepítése az EU-ba
- Munkaalkalmak a szakképzetteknek

Új megközelítés a tengeri felkutatás és mentés terén

Az embercsempészek és emberkereskedők elleni harc fokozása

A Frontex megerősítése az erős külső határok érdekében

A Schengeni Terület teljes funkcionalitásának biztosítása

Az SZBJT speciális vonása: EUB sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárás

Cél: gyorsítani az eljárást.

Alkalmazás: 2008. március 1-jétől

Eltérések a rendes előzetes döntéshozatali eljárástól:

1. A részt vevő felek köre szűkebb. Más tagállam nem tehet észrevételt csak a tárgyaláson szólalhat
2. Az elbírált ügyek belső intézése jelentősen felgyorsul, egy öt bíróból álló határoz arról, helyt ad-e a sürgősségi eljárás lefolytatása iránti kérelemnek. Ha igen, megtartja a tárgyalást megtartását és a főtanácsnok meghallgatását követően rövid időn belül dönt.
3. Az eljárás a gyakorlatban főként elektronikus úton folyik.

Kényszervándorlás

(Menekültek, kiegészítő védelemre jogosultak, átmeneti védelmet kaptak)

A Kvalifikációs irányelv

Az Európai Parlament és a Tanács
2011/95/EU irányelve
(2011. december 13.)

A HARMADIK ORSZÁGBELI ÁLLAMPOLGÁROK ÉS HONTALAN SZEMÉLYEK NEMZETKÖZI
VÉDELEMRE JOGOSULTKÉNT VALÓ ELISMERÉSÉRE, AZ EGYSÉGES MENEKÜLT- VAGY
KIEGÉSZÍTŐ VÉDELMEZT BIZTOSÍTÓ JOGÁLLÁSRA, VALAMINT A TARTALMÁRA VONATKOZÓ
SZABÁLYOKRÓL

HL L 337/9 (2011.12.20.)

Alapelvek, a 2011/95/EU irányelv hatálya

Alapja: EUMSZ, 78 § (2) „Az (1) bekezdésben foglaltak céljából az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében intézkedéseket állapít meg egy közös európai menekültügyi rendszer létrehozása céljából, amely a következőket foglalja magában:
a) az Unió egészén belül érvényes, egységes menekült jogállás a harmadik országok állampolgárai számára, ...”

Minimum szabály (bár ezt nem mondja ki)

A 3. cikk szerint tagállamok kedvezőbb szabályokat vezethetnek be, illetve tarthatnak fenn ha az irányelvvel összeegyeztethetőek

Hatálya: 25 EU ország (Dánia, Írország nem) A nem változtatott részek már 2006 okt. 10. óta alkalmazandók, az új részek átültetési határideje: **2013 december 22** volt.

Az irányelv

- meghatározza az **üldöztetés és a hatékony védelem** fogalmát,
- Bevezeti a **belföldi védelmi** alternatíva intézményét
- rögzíti **az eljárás legfontosabb elemeit**
- meghatározza az elismert menekültek, ill. kiegészítő védelemben részesítettek **jogait**
- felsorolja a **megszűnés és a kizárás** eseteit

Meghatározások, 2 §: nemzetközi védelemben részesülő személyek

Nemzetközi védelemben részesülő személyek: **menekült** vagy **kiegészítő védelmi** jogállásban részesülő személyek

Kérelem = menekült **illetve** kiegészítő védelmi státusz igénylése

§ 2 (d) **menekült** = az 1951. évi Genfi menekültügyi egyezmény meghatározása szerint, ha az Irányelv 12. cikke szerinti kizáró okok nem alkalmazhatók

Id. köv. dia

A Genfi egyezményben szereplő meghatározás: Menekült, aki „**faji, vallási okok, nemzeti hovatartozása, illetve meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozása, avagy politikai nézetei miatti üldözéstől való megalapozott félelme** miatt az állampolgársága szerinti országon kívül tartózkodik, és nem tudja, vagy az **üldözéstől való félelmében** nem kívánja annak az országnak a védelmét igénybe venni.”

Meghatározások, 2 §: kiegészítő védelmi jogállás

§ 2 (f): kiegészítő védelemre jogosult személy

„olyan harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy, aki

nem minősül menekültnek, de akivel kapcsolatban

megalapozott okokból azt kell feltételezni, hogy származási

országába, illetőleg hontalan személy esetében a korábbi

szokásos tartózkodási helye szerinti országba való visszatérése

esetén a 15. cikk szerinti súlyos sérelem elszenvedése

tényleges veszélyének lenne kitéve; valamint rá a 17. cikk (1) és

(2) bekezdése nem vonatkozik, és nem tudja vagy az ilyen

veszélytől való félelmében nem kívánja ezen ország védelmét

igénybe venni ”

in respect of
whom
substantial
grounds have
been shown
for believing

Meghatározások: 15. § súlyos sérelem

Az alábbiak minősülnek súlyos sérelemnek:

- a) **halálbüntetés** kiszabása vagy végrehajtása; vagy
- b) **kínzás vagy embertelen, illetve megalázó bánásmód vagy büntetés** alkalmazása a kérelmezővel szemben a származási országban; vagy
- c) **nemzetközi vagy belső fegyveres konfliktushelyzetekben** felmerülő megkülönböztetés nélküli erőszak következtében polgári személy **életének vagy sértetlenségének személyének súlyos és egyedi fenyegetettsége.**

serious and individual threat to a civilian's life or person by reason of indiscriminate violence in situations of international or internal armed conflict.

Kiegészítő védelmi státusz

Mindenkire vonatkozik, **nem csak** azokra akiket a súlyos hátrány a **genfi öt ok** (faj, vallás, nemzeti hovatartozás, politikai nézet, meghatározott társadalmi csoporthoz tartozás) miatt fenyeget

Nem szabad(na) a **G.E.** szerinti státusz **helyett** használni

Kérdések

Mire utal a személyes fenyegetettség az általános erőszak idején?

Miért nem vonatkozik nem-fegyveres konfliktusokra?

A 15 § c bekezdés

A sérelem **általánosabb veszélyét** foglalja magában. (33. §)

Nem konkrét erőszakos cselekedetekre utal, hanem a személy **életének és személyének (testi épségének) fenyegetettségére**, amelyet a megkülönböztetés nélküli („vak”) erőszak vált ki. (34. §)

A **megkülönböztetés nélküli** erőszak jellemzője: **független a személyes körülményektől** (34 §)

„[A]z „egyedi” kifejezést úgy kell értelmezni, hogy az -
személyazonosságukra tekintet nélkül - magában foglalja a
polgári személyek ellen irányuló sérelmeket, amikor a fennálló
fegyveres konfliktust jellemző megkülönböztetés nélküli
erőszak ...olyan nagyfokú, hogy megalapozott okokból azt kell
feltételezni, hogy az érintett országba vagy adott esetben az
érintett régióba visszaküldött polgári személy kizárólag az
annak területén való tartózkodása miatt az irányelv
15. cikkének c) pontjában említett súlyos fenyegetettség
tényleges veszélyének lenne kitéve.

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2013/32/EU IRÁNYELVE
(2013. JÚNIUS 26.)

A NEMZETKÖZI VÉDELEM MEGADÁSÁRA ÉS VISSZAVONÁSÁRA VONATKOZÓ KÖZÖS ELJÁRÁSOKRÓL

OJ L 180/60, 2013. JÚNIUS 26.

Korábbi, 2015 nyara óta nem hatályos:

A Tanács 2005/85/EK Irányelve (2005. december 1.) a
menekültstátusz megadására és visszavonására vonatkozó
tagállami eljárások minimumszabályairól
OJ L 326/13, 2005. december 13.

A 2013. ÉVI IRÁNYELV AZ ELJÁRÁSRÓL

Hatály – minimumszabály?

HATÁLY:

Kötelező valamennyi (konvenció és kiegészítő védelemre irányuló kérelemre

Nem terjed ki: átmeneti védelemre

Határon vagy az állam területén - beleértve a felségvizeket - beadott kérelmekre

Nyílt tengeren elfogás – viták továbbra is

(MÉG MINDIG) MINIMUMSZABÁLYOK: a tagállamok hatályba léptethetnek kedvezőbbet – számos opciós szabály (5§)

Garanciák és elvek

A 2013. ÉVI IRÁNYELV AZ ELJÁRÁSRÓL

ALAPELVEK ÉS GARANCIÁK

Hozzáférés az eljáráshoz (6-7 §):

Bizottság v Magyarország C-808/18, 2020. december 17, ítélet: a hozzáférés korátózoása azáltal, hogy csak a tarntzizónában lehet kérelmet beadni, és az egy nap alatt befogadott kérelmek számát drasztikusan korlátozzák sérti az Eljárásí Irányelvet és az Alapjogi Chartát

Tájékoztatás és tanácsadás (8 §)

Maradás joga (non-refoulement) (9§):

A kérelmezőnek meg kell engedni, hogy a területen vagy a határon maradjon, amíg kérelméről nem döntöttek (első fokon)

A kérelem **megfelelő vizsgálata**:

egyénre szabott, objektív és elfogulatlan, megfelelő származási ország-információk birtokában

Jogi segítségnyújtáshoz és képviselőthez való jog (Az ingyenest a tagállamok korlátozhatják)

Bizottság v Magyarország C-821/19, 2021. november 16-i ítélet Magyarországnak **nincs joga** a menekülőknek **segítségnyújtókat büntetőjogi szankciókkal fenyegetni**

CJEU C-72/22 M.A (Litvánia), 2022. június 30-i ítélet:

Sem a **közrend**, sem a **belbiztonság** veszélyeztetése, sem a **katonai szükséghelyzet** kihirdetése **nem jogosít fel** arra, hogy az országban irregulárisan tartózkodókat **kizárják a kérelmezés jogából** (72 §)

IRÁNYELV AZ ELJÁRÁS MINIMÁLIS GARANCIÁIRÓL

A **meghallgatás feltételeinek** szabályozása (tolmács, meghallgató szakértelme, származási ország infó, UNHCR)

Őrizet (detention) (26 §)

Pusztán azért mert kérelmet adott be nem tartható őrizetben
(kivéve, ha más állam elvállalta az eljárás lefolytatását)

A fogvatartás gyors bírói felülvizsgálatát biztosítani kell

Utalás a fogadási feltételek irányelvben megjelölt garanciákra

(A jogeseteket ld., a fogadási feltételek irányelvre vonatkozó lapokon)

IRÁNYELV AZ ELJÁRÁS MINIMÁLIS GARANCIÁIRÓL

A határozatra vonatkozó követelmények:

írásbeli döntést kell hozni,
az elutasítást ténybelileg és jogilag
indokolva,
utalva a fellebbezés lehetőségére

Az eljárások

Normál „vizsgálat” (31 §)

„lehető legrövidebb időn belül” Max. 6 hónap. Hosszabbítási lehetőségek
Maximum: 18 hó – másfél év

Más eljárások és kérelmek

Elsőbbségi (31/7 §)

- * Valószínűsíthetően megalapozott
- * Sérülékeny csoport tagja

Elfogadhatósági (33 §)

- * **Dublin III** alkalmazandó
- * Menekült **státusz másik tagállamban**
- * Nem tagállam = **első menedék országa** (ahol már elismerték)
- * „rendes” **biztonságos harmadik ország**
- * **Más jogcím** a tartózkodásra, amely a menekültstátusszal egyenértékű jogokat ad
- * **Azonos ismételt** kérelem
- * **Eltartott új önálló** kérelme – nincs új tény

Gyorsított (31/8 §)

- Ld. következő diát
- A tagállamoknak ésszerű határidőket kell megállapítaniuk

Határ (43 §)

- * Elfogadhatóság
- * Gyorsított eljárás
- Max 4 hét a határon

Nem szó szerinti és nem minden részletre kiterjedő felsorolás:

1. A menekülő **nem nevez meg releváns tényeket.**
3. **Biztonságos származási** ország honosa.
5. **Személyazonosságát illetően félrevezette a hatóságokat**
- 7 Szándékosan **megszabadult úti- vagy személyazonosító okmányától.**
8. **Ellentmondásos, összefüggéstelen, hamis vagy valószínűtlen amit elmond.**
9. **Új elemet tartalmazó ismételt kérelem.**
10. Illegálisan lépett be vagy tartózkodik és bár volt lehetősége, **nem adott be kérelmet a lehető legrövidebb időn belül**
11. Csak **eltávolítását akarja késleltetni** a kérelemmel.
14. **Veszélyes a közrendre** vagy a közbiztonságra,
15. **Ellenzegül az ujjlenyomatvételnek**

Az ilyen kérelmeket a tagállamok **belső jogukban megalapozatlannak nyilváníthatják**
(32/2 §)

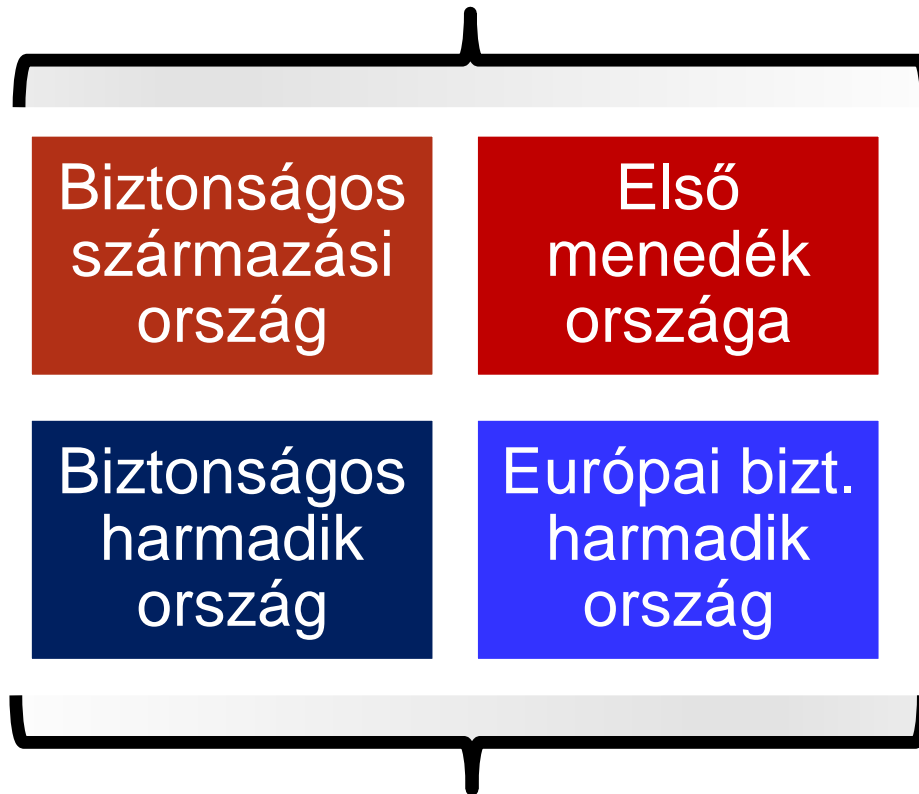
Az eljárási irányelv néhány kulcs- kategóriája

Eljárási Irányelv2013

kulcsfogalmak

Feltételezés: a kérelmezőnek itt **nincs szüksége nemzetközi védelemre**, mert

- Vagy **nem fenyegeti** veszély (hazájában)
- -vagy **már védelemben** részesült (máshol)

Feltételezés: **egy másik országnak kell eldöntenie**, szüksége van-e a kérelmezőnek nemzetközi védelemre

Nem foglal állást abban a kérdésben, **fennáll-e** az üldöztetés vagy a súlyos sérelem **veszélye**

Irányelv az eljárások minimumszabályairól
Elfogadhatatlan kérelem - az **első menedék** országa

Az első menedék országa (35 §)

A kérelmezőt **menekültként ismerte** el

és

és a védelem **még igénybe vehető**

vagy

egyébként **elegendő védelmet** élvez, beleértve a
visszaküldés tilalmának elvét

feltéve

hogy az első menedék országa **visszafogadja**.

A kérelmező megtámadhatja az elv alkalmazását

Törökország?
Libanon?
Jordánia?
Líbia?
Bangladesh?

„Rendes” **biztonságos harmadik ország** (nemzetileg meghatározandó) követelményei (38 §)

- az életét és szabadságát nem fenyegeti veszély a Genfi egyezmény 5 okának vonatkozásában;
- Nem áll fenn a **súlyos sérelem** veszélye
- tiszteletben tartják a **visszaküldés tilalmának** elvét; és
- tiszteletben tartják a nemzetközi jog azon szabályát, miszerint a kérelmező olyan ország területére nem utasítható ki, ahol **kínzásnak, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódnak** lenne kitéve; és
- a **menekültstátusz kérelmezésének lehetősége biztosított**, és a menekültstátusz megadása esetén biztosított a Genfi egyezménnyel összhangban való védelem.

2013. évi irányelv az eljárásról
Elfogadhatatlan kérelem - **biztonságos** harmadik ország (folyt.)

További **minimum-feltételek a nemzeti szabályokra** vonatkozóan annak meghatározására, hogy egy ország biztonságos-e egy bizonyos kérelmezőre nézve:

ésszerű kapcsolat a kérelmező és a b.h.o. között

vizsgálat arra nézve, hogy az ország biztonságos-e a konkrét menedékkérőre nézve (vagy a b.h.o. nemzeti szinten történő meghatározása)

a menedékkérő számára lehetővé tenni, hogy kifogásolja a biztonságot, legalábbis ha őt ott kínzás és embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés fenyegeti

Ha elfogadhatatlan a b.h.o. miatt:

- a menedékkérőt megfelelően **tájékoztatják**,
- a kérelmező számára **kiállítanak egy dokumentumot**, amelyben a b.h.o.-t tájékoztatják annak nyelvén, hogy a menedékjog iránti kérelmet érdemben nem vizsgálták

Biztonságos származási ország (Gyorsított eljárás - megalapozatlan kérelem)

Egy ország akkor tekinthető biztonságos származási országnak, ha kimutatható, hogy **általában és következetesen nem tapasztalható üldöztetés**; nem alkalmaznak kínzást, sem kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódot vagy büntetést; és nem fenyeget általános erőszak sem nemzetközi, sem belső fegyveres konfliktushelyzetekben

Ez **a jogi helyzete, a demokratikus jogrendszerben való jogalkalmazás helyzete és az általános politikai körülmények** alapján bizonyított

Számításba kell venni, hogy milyen mértékben nyújtanak **védelmet üldöztetés vagy embertelen bánásmód ellen** a következőkön keresztül:

a vonatkozó **törvények és alkalmazásuk**;

Az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény és/vagy A polgári és politikai jogokról szóló nemzetközi egyezségokmány és/vagy A kínzás elleni egyezmény tiszteletben tartása

a **visszaküldés tilalma** elvének tiszteletben tartása a G.E-el összhangban
hatékony jogorvoslati rendszer biztosítása

A biztonságos származási országból érkező kérelme alaptalan = elutasított

Hatályba lépés

Elfogadás napja 2013. június 26.

Hatálybalépés : 2013. július 20.

Átültetés : 2015. július 20, kivéve eljárási határidők.

Azokra 2018. július 20.

A 2015. július 20-a után benyújtott kérelmekre és kezdett visszavonási eljárásokra feltétlenül alkalmazandó

IRÁNYELV AZ ÁTMENETI VÉDELEMRŐL 2001

A Tanács 2001/55/EK irányelve (2001. július 20.) a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlása esetén nyújtandó átmeneti védelem minimum követelményeiről, valamint a tagállamok e személyek befogadása és a befogadás következményeinek viselése tekintetében tett erőfeszítései közötti egyensúly előmozdítására irányuló intézkedésekről

2001. július 20. OJ L 212/12

IRÁNYELV AZ ÁTMENETI VÉDELEMRŐL

Cél:

Az **átmeneti védelem** **minimális követelményeinek** (standardjainak) meghatározása
és a tagállamok közötti **áldozatvállalás kiegyensúlyozása** (tehermegosztás)

Kedvezményezettek = 'lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek'

akiknek **el kellett hagyniuk** származási országukat,

Illetve akiket **evakuáltak**,

és nem képesek biztonságos és tartós feltételek mellett visszatérni

különösen akik:

(i) **fegyveres konfliktus** vagy **feltartóztathatatlan erőszak** helyszínéről menekültek el;

(ii) ki vannak téve **emberi jogaik rendszeres vagy általános** megsértése komoly kockázatának, illetve ennek áldozatai;

HL szöveg – hibásan -
„helyi erőszakos cselekmény”
(endemic violence)

IRÁNYELV AZ ÁTMENETI VÉDELEMRŐL

Tömeges beáramlás: lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyeknek nagy számban valamely meghatározott országból vagy földrajzi területről a Közösség (Unió) területére történő érkezését jelenti

A **Tanács minősített többségi döntéssel dönt** az átmeneti védelem kezdetéről és végéről.

Időtartama

1 év + max kétszer 6 hó = **2 év**

A Tanács még egy évvel hosszabbíthatja

Max: 3 év

Jogok: az irányelv nagyvonalú – **szinte az elismert menekültek jogait** adja meg. (Munkavállalás, szabad mozgás terén)

Az állam juttatásai korlátozottak (Eü ellátás, szociális juttatások)

Az átmeneti védelem első alkalmazása, 2022. március. 4

HATÁROZATOK

A TANÁCS (EU) 2022/382 VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

(2022. március 4.)

a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek Ukrajnából való tömeges beáramlása tényének
a 2001/55/EK irányelv 5. cikke értelmében történő megállapításáról és átmeneti védelem
bevezetéséről

Kedvezményezettek:

- a) 2022. február 24-e előtt Ukrajnában tartózkodó ukrán állampolgárok;
- b) Az Ukrajnában már menekültügyi védelemben részesült külföldiek

És e két csoport családtagjai.

Az ott legálisan tartózkodó harmadik országbeli állampolgároknak az EU államai **adhattak** védelmet, de nem kötelező.

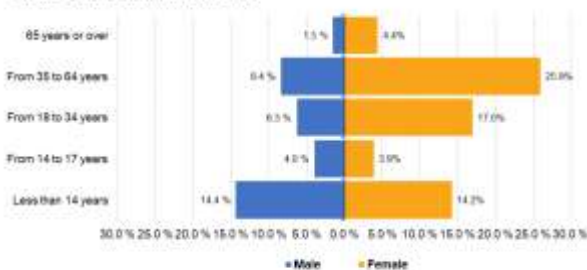
Átmeneti védelem az Ukrajnából 2022 február 24 óta elmenekülteknek

2023. Január 1:

3 826 620

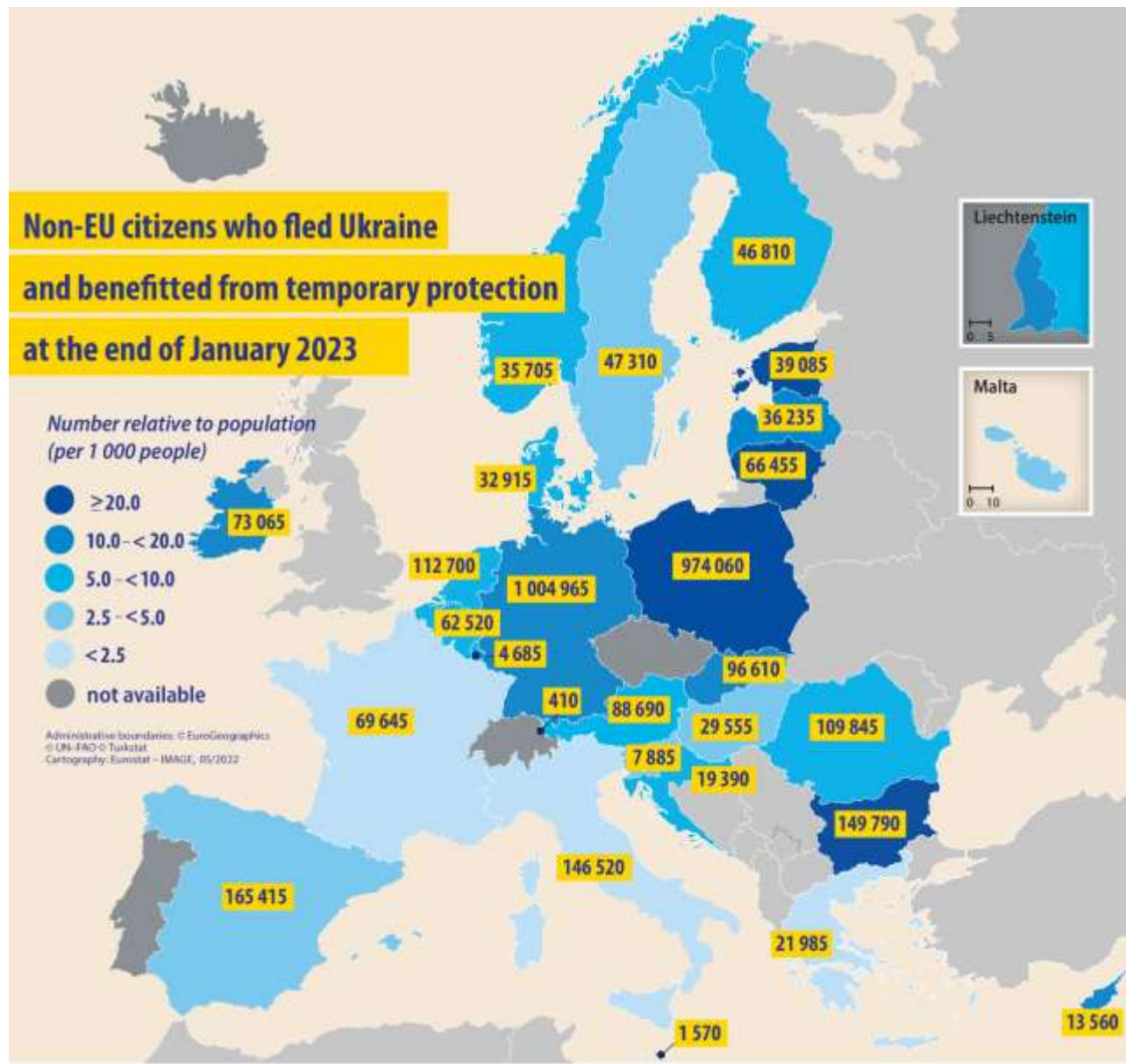
https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/migr_asytpsm/default/table?lang=en

Structure by age and sex of beneficiaries of temporary protection in the EU, end of January 2023 (%)

EU data based on available data providing data for Croatia, France, Portugal, Ireland and Hungary.
Source: Eurostat (migr_asytpsm)

eurostat

Czechia, Portugal, Iceland and Switzerland: data not available for January 2023.
French data does not generally include minors.

ec.europa.eu/eurostat

FOGADÁSI FELTÉTELEK IRÁNYELV

Az Európai Parlament és a Tanács 2013/33/EU irányelve
(2013. június 26.) a nemzetközi védelmet kérelmezők
befogadására vonatkozó szabályok megállapításáról

HL L 180/96

2013. június.29

Előzmény:

A Tanács 2003/9/EK Irányelve, 2003. január 27.

a menedékkérők befogadása minimumszabályainak megállapításáról

(OJ 2003 L 31/18)

Fogadási feltételek irányelv

Cél:

méltó életszínvonal, illetve valamennyi tagállamban az annak életfeltételeihez hasonló megélhetési feltételek biztosítása a menedékkérőknek

és

A másodlagos mozgások korlátozása, a közel azonos fogadási feltételek biztosítása révén,

Hatály

Kötelező

Nem alkalmazandó

Genf egyezmény kiegészítő védelem

Átmeneti védelem

(Ezt feltételezik
Valamennyi kérelemről)

Csak a minimumot írja elő - az államok túlteljesíthetik.

Fogadási feltételek irányelv

Anyagi fogadási feltételek: „olyan megfelelő életszínvonalat biztosítanak a kérelmezők számára, amely garantálja alapszükségleteiket (subsistence) és óvja testi és szellemi egészségüket.” „ (§ 17 /2)

A kérelmezőnek esetleg hozzá kell járulnia

Szállás/elhelyezés: határon – megfelelő életszínvonalat biztosító befogadó állomáson – magánháznál, szállodában. A szállás biztosítsa:

- a családi élet védelmét
- a jogászhoz, a UNHCR- hez és a tagállamok által elismert nem-kormányzati szervezetekhez való hozzáférést

Egészségügyi ellátás minimuma: a szükséges egészségügyi ellátás. Ez „kiterjed legalább a sürgősségi ellátásra, valamint a betegség és a súlyos mentális zavarok alapvető kezelésére. ” (§ 19)

Foglalkoztatás:

- kizárhatóak a munkaerőpiacról;
- 9 hónap múltán: ha nincs elsőfokú döntés (és ez nem a kérelmezőnek felróható) vállalhat munkát

A megközelítés: **rendkívüli eszköz**

Preambulum, 15. bekezdés:

„... **senki sem tartható őrizetben kizárólag** azon az alapon, hogy nemzetközi **védelmet kér.**”

8. cikk, 2. bek.:

A tagállamok csak akkor vehetik őrizetbe a kérelmezőt, ha „**kevésbé kényszerítő**

jellegű **alternatív intézkedések** alkalmazása nem lenne hatékony”

egyéni elbírálásra van szükség

Kevésbé kényszerítő alternatívák

- rendszeres jelentkezés a hatóságoknál
- pénzügyi garancia letétbe helyezése,
- kijelölt helyen tartózkodás

Őrizet

Részletes új szabályok: 8 – 11 § = Az őrizet lehetséges okai – biztosítékok – az őrizet körülményei – különleges igényű személyek

Hat lehetséges **ok** – taxatív („csak akkor lehet őrizetbe venni”):

1. **személyazonosságának** vagy **állampolgárságának** megállapítása;
2. a nemzetközi védelem iránti kérelem benyújtásához alapul szolgáló – az **őrizet mellőzése esetén be nem szerezhető** – **adatok megállapítása** céljából van szükség és különösen abban az esetben, ha fennáll a kérelmező **szökésének veszélye**;
3. döntés arról, hogy a kérelmező **beléphet-e** az ország területére (**határon** folyó eljárás);
4. **kiutasítási eljárás** folyik ellene, és amiatt tartják őrizetben, hogy előkészítsék a kiutasítását és/vagy lefolytassák a kitoloncolási eljárást, továbbá ha az adott tagállam objektív kritériumok alapján bizonyítani tudja, hogy csak azért kérelmezett, hogy **késleltesse vagy megghiúsítsa** a kiutasítási határozat végrehajtását;
5. a **nemzetbiztonság** vagy a **közrend** védelme szükségessé teszi;
6. **Dublini** eljárás

Határeljárás és a magyar gyakorlat a tarnitzónában elbírálással

Joined Cases C-924/19 PPU and C-925/19 PPU **FMS and Others v Országos Idegenrendészeti ...**, 14 May 2020

Detention for the whole in-merit procedure without individual decision – illegal. Necessity and proportionality must be proven by the authority

Commission v Hungary C-808/18, Judgment of 17 December 2020

A system of systematic detention of applicants for international protection in the transit zones ... without observing the guarantees of identifying the persons with special need a separate decision on the detention and a court decision on the legality of the detention is in breach of the PD and also incompatible with the Return Directive

CASE OF ILIAS AND AHMED v. HUNGARY
(Application no. 47287/15)
ECtHR unanimous judgment
14 March 2017

Detention in „transit zone” without deadline and appeal illegal –

Grand Chamber decision 21 November 2019
Hungary violated Article 3 by forcibly removing I and A to Serbia, but the holding in the transit zone was not detention because they could illegally walk to Serbia

Case of SHAHZAD v. HUNGARY
(Application no. 12625/17)

ECtHR unanimous judgment of 8 July 2021
The practice of push-back to Serbia without a decision on expulsion and effective remedies is collective expulsion and in breach of Article 4 of Protocol 4 of the ECHR

A „Dublin III.” rendelet

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS **604/2013/EU** RENDELETE
(2013. június 26.)

egy harmadik országbeli állampolgár vagy egy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem **megvizsgálásáért felelős tagállam** meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok **megállapításáról** (átdolgozás)

Előzmény

Az Európai Parlament és a Tanács **603/2013/EU** rendelete (2013. június 26.) a harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló **604/2013/EU** rendelet hatékony alkalmazása érdekében az ujjlenyomatok összehasonlítását szolgáló **Eurodac létrehozásáról**,

továbbá a tagállamok bűnüldöző hatóságai és az Europol által az Eurodac-adatokkal való, bűnüldözési célú összehasonlítások kérelmezéséről, valamint a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség nagyméretű IT-rendszereinek üzemeltetési igazgatását végző ügynökség létrehozásáról szóló **1077/2011/EU** rendelet módosításáról

Dublin filozófiája, célja

Minden menekülő jusson hozzá az eljáráshoz, biztosan legyen olyan tagállam, amely érdeemben dönt az ügyében

Csak egyetlen eljárásra kerüljön sor az Unión belül - ha egy állam döntött, az olyan, mintha a többi nevében is tette volna = ne lehessen párhuzamosan vagy egymás után több államban folymodni. Az adott (tag)állam döntése a többi együttműködő (a tagállamok és 4 nem tagállam) „nevében” is születik

A felelős állam kijelölése nem tehermegosztás, hanem – tulajdonképpen – illetékesség meghatározás, nem kormányozza az igazságosság eszméje

Dublin filozófiája: mikor lehet az átadás az érdemi vizsgálat nélkül igazságos és méltányos (fair)

Az igazságosság és a méltányosság előfeltételei

Ha az **anyagi jog** (a menekült és a kiegészítő védelemre jogosult meghatározása) azonos, egybeeső

Ha az **eljárási szabályok** azonos védelmi szintet biztosítanak,

legalább a következők tekintetében:

Jogorvoslat (**fellebbezések** lehetséges száma, tárgya)

Jogi képviselőhez hozzáférés (Ingyen?!)

A fogadási feltételek (ellátás az eljárás alatt, fogvatartás vagy sem)

Két különösen fontos jogeset

M.S.S v Belgium, and Greece, appl. no. 30696/09, ECtHR Judgment of 21 January 2011 – a visszaküldés a dublini rendelet alapján sérti az Emberi jogok európai egyezmények 3. cikkét mert megalázó és embertelen bánásmódra vezet

N. S. (C-411/10) v Secretary of State for the Home Department (UK) and M. E. and others (C-493/10) v Refugee Applications Commissioner, Minister for Justice, Equality and Law Reform, (Ireland) EuB ítélet, 2011 december 11 = körülmények az átvevő országban – a szuverenitási klauzula használata

Véget vet a kölcsönös bizalom elve alkalmazásának – elképzelhetővé válik, hogy egy EU tagállam súlyosan és rendszeresen megsérti az emberi jogokat – **a tagállamok nem bízhatnak automatikusan egymás jogalkalmazóiban**

604/2013/EU RENDELET (Dublin III) rendelet

kritériumok 8 – 15. §

A kritériumok hierarchiája (releváns időpont: az első kérelem beadásának pillanata)

1. **Kiskorú** (nem töltötte be a 18 életévét) feltéve, hogy ez szolgálja leginkább a kiskorú mindenek felett álló érdekeit
2. **Felnőtt kérelmező** - családtag
3. **Tartózkodási engedély, vízum**
4. Az az állam, amelynek a **(külső) határán át szabálytalanul az EU területére lépett** (ha azóta 12 hónap még nem telt el)
5. Az a tagállam, **amelyben öt hónapja él** (ha több, mint 12 hónapja szabálytalanul lépett be, vagy nem tudni hogyan, de a külső határ állama már nem felelős (ha több ilyen: a legutóbbi))
6. **Vízummentesség és tranzit** repülőtéri kérelem esetén amely állam engedélyezte a (vízummentes) belépést (ahol beadja)

Mérlegelés alapján: várandósság, újszülött gondozása, súlyos betegség, súlyos fogyatékoság vagy előrehaladott kor esetén

Megszűnik a felelős állam kötelezettsége ha a kérelmező az EU területé **3 hónapra elhagyta!**

„Szuverenitási klauzula”

17. §

„...minden tagállam határozhat úgy, hogy megvizsgálja a valamely harmadik országbeli állampolgár, vagy egy hontalan személy által hozzá benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelmet akkor is, ha annak megvizsgálásáért az e rendeletben megállapított feltételek szerint nem felelős.”

Eljárás – kérelem és válasz

- **Átvétel** = (feltehetően nem az az állam a felelős, ahol benyújtották a kérelmet)
- **Visszavétel esetén** (A megkeresett államban még folyik az eljárás, visszavonta ott a kérelmet, vagy már ott megtagadták az elismerést)
- **Átadás**: 6 hónapon belül (a felelősség elfogadásától)
- Az átadásra vonatkozó döntés ellen az átadandó **jogorvoslattal élhet**

A megújulás eszköze?
A 2020-ban javasolt új
Migrációs és menekültügyi
paktum

A dolgok állása – menekültügy és rokonterületek

PROPOSAL

PROGRESS

Asylum and Migration Management

To create a fairer, more efficient and more sustainable system for allocating asylum applications among Member States.

Parliament is expected to adopt its negotiation mandate by end March 2023 and Council by June 2023.

Screening

To introduce a new health, identity and security check at all EU external borders.

The Council adopted a negotiating mandate in June 2022. The European Parliament is set to adopt its negotiating mandate by end March 2023.

Asylum Procedures

To reduce differences in recognition rates, discourage secondary movements and ensure introduce a new border procedure.

The European Parliament is set to adopt its negotiation mandate on the 2020 amended proposal focusing on the border procedure by end March 2023 and the Council by June 2023.

Eurodac

To adapt and reinforce the Eurodac fingerprint database to facilitate returns and help tackle irregular migration.

Trilogues between the European Parliament, the Council and the Commission are ongoing.

EU Asylum Agency

To establish a fully-fledged European Union Agency for Asylum.

Adopted.

Qualification

To harmonise protection standards in the EU and put an end to secondary movements and asylum shopping.

Political agreement reached. Ready to be adopted.

Reception Conditions

To harmonise reception conditions throughout the EU.

Political agreement reached. Ready to be adopted.

Resettlement Framework

To align how EU Member States resettle recognised refugees from outside EU territory, such as those in refugee camps.

Political agreement reached. Ready to be adopted.

A dolgok állása –menekültügy és rokonterületek

Crisis and Force Majeure

To set out the exceptional measures that can and should be taken to deal with crisis situations to allow Member States to act quickly and decisively.

Discussions have started both within the Council and Parliament on their respective mandates.

Instrumentalisation

To provide a set of temporary and exceptional measures to equip Member States with the means needed to respond to the extraordinary circumstances of migrants being used for political purposes.

Each institution is working to adopt their negotiating mandate.

Az EP és a Tanács 2022-ben megállapodott, hogy a jogalkotást az új parlamenti ciklus és a magyar elnökség (azaz 2024 második fele) előtt befejezik.

Meglepő lenne, ha sikerülne.

Köszönöm a figyelmüket!

Nagy Boldizsár

www.nagyboldizsar.hu

nagyboldi@ajk.elte.hu